

Početna stranica>Zakonodavstvo i sudska praksa>Nacionalno zakonodavstvo

Otvoreni postopci u području građanskog prava koji su započeti prije isteka prijelaznog razdoblja nastaviti će se na temelju prava EU-a. Na temelju uzajamnog sporazuma s Ujedinjenom Kraljevinom na portalu e-pravosuđe do kraja 2024. ostat će dostupne informacije povezane s Ujedinjenom Kraljevinom.

Nacionalno pravo**Engleska i Wales**

Na tej strani so na voljo informacije o pravnih in pravnih podatkovnih zbirkah v zvezi s pravnim sistemom v Združenem kraljestvu. V Združenem kraljestvu – Angliji in Walesu, Severni Irski in na Škotskem – obstajajo tri ločene pravne jurisdikcije. Te informacije se nanašajo na pristojnost Anglije in Walesa.

Pravni viri

Poglavitni pravni viri v jurisdikciji Anglije in Walesa v Združenem kraljestvu so:

Primarna zakonodaja v obliki **zakonov parlamenta Združenega kraljestva ter aktov in ukrepov narodnega zbora za Wales** (National Assembly for Wales),

Pravo unije

Sekundarna (ali podrejena zakonodaja) v obliki **podzakonskih aktov (statutory instruments)**, ki so jih izdali monarh, vlada Združenega kraljestva, vlada zbora za Wales (Welsh Assembly government) ali drugi organi. Druga podrejena zakonodaja je lahko v obliki upravnih aktov (**administrative orders**),

Obče pravo, kot se je razvilo na podlagi sodnih odločb.

Vrste pravnih aktov – opis

Primarno zakonodajo ali zakone parlamenta sprejme parlament Združenega kraljestva v Londonu in lahko veljajo za celotno Združeno kraljestvo ali njegov del. Narodni zbor za Wales lahko sprejema zakone na 20 decentraliziranih področjih, ki so navedena v Prilogi št. 7 zakona o **valižanski vladi iz leta 2006**.

Primarno zakonodajo lahko monarh v skladu s posebno pristojnostjo sprejme v obliki različnih pravnih aktov, kot so uredbe v Svetu (Orders in Council), razglasitve (Proclamations), kraljevi nalogi (Royal Warrants), kraljeva navodila (Royal Instructions), uredbe in podelitve pravic (Letters Patent).

Sekundarna zakonodaja se sprejme v skladu s pristojnostmi, ki jih s pravnim aktom ali na njegovi podlagi podelijo Njeno veličanstvo v Svetu (Her Majesty in Council) ali minister, ministrstvo, valižanski ministri ali drugi organi ali osebe. To se imenuje tudi delegirana ali sekundarna zakonodaja, pravni akt, ki prenaša pooblastila, pa se imenuje pooblastitveni ali „matični“ zakon. Sekundarna zakonodaja ima lahko različne naslove: kot so odloki v Svetu, predpisi ali pravila, ki se lahko skupaj imenujejo „podzakonski akti“ ali „zakonski predpisi“.

Julija 1999 so bile določene zakonodajne pristojnosti s parlamenta Združenega kraljestva prenesene na narodni zbor za Wales v Cardiffu. Zbor je dobil pristojnost za sprejemanje podzakonskih aktov za Wales, vendar se primarna zakonodaja za Wales še vedno sprejema v parlamentu Združenega kraljestva. Na podlagi **zakona o valižanski vladi iz leta 2006** je narodni zbor za Wales pristojen za sprejemanje ukrepov (primarne zakonodaje) za Wales, in sicer na področjih, določenih z zakonom, na katerih je parlament Združenega kraljestva nanj prenesel zakonodajno pristojnost. Ukrepi pa morajo biti predloženi v potrditev monarhu v Svetu (Sovereign in Council), preden lahko dobijo zakonsko veljavo. Narodni zbor za Wales je pristojen za zadeve na področju gospodarskega razvoja, izobraževanja, okolja, zdravja, stanovanjskega gospodarstva, turizma in prometa, ni pa pristojen na področju civilnega ali kazenskega prava. Valižanska zakonodaja, ki jo sprejmejo narodni zbor za Wales in valižanski ministri (vlada zbora za Wales), je v angleškem in valižanskem jeziku.

Pristojnost za sklepanje **mednarodnih pogodb** v imenu Združenega kraljestva ima na podlagi posebne pristojnosti (Royal Prerogative) krona, to je monarh, ki sklepa mednarodne pogodbe na predlog vlade Združenega kraljestva. Parlament Združenega kraljestva nima formalne vloge pri sklepanju mednarodnih pogodb; če pa mednarodna pogodba zahteva spremembo zakonodaje Združenega kraljestva ali odobritev javnih sredstev, parlament o tem glasuje na običajen način. Za izvajanje vseh pogodb EU v Združenem kraljestvu je treba sprejeti zakonodajo, zato so te predmet parlamentarnega nadzora. Ko bo začel veljati zakon o ustavni reformi in javnem upravljanju iz leta 2010 (Constitutional Reform and Governance Act), bo mednarodno pogodbo mogoče ratificirati, le če (a) je kronski minister parlamentu predložil izvod mednarodne pogodbe, (b) je bila mednarodna pogodba objavljena in (c) se je iztekel 21-dnevni rok, v katerem noben dom parlamenta ni odločil, da se mednarodna pogodba ne bi smela ratificirati.

Hierarhija predpisov

V primeru kolizije različnih pravnih virov so primarni organi za odločanje o njihovi veljavnosti sodišča. Sodišča odločajo tudi v sporih glede razlage zakonodaje. Ker v Združenem kraljestvu ni „pisane ustave“, zakona parlamenta ni mogoče izpodbijati pred sodiščem zaradi njegove „protiustavnosti“.

Ustavna doktrina „parlamentarne suverenosti“ pomeni, da je parlament Združenega kraljestva najvišji zakonodajni organ – v smislu, da lahko sprejme in razveljavi kateri koli zakon in da noben drug organ zakona parlamenta ne more razveljaviti ali izpodbijati.

Vendar je doktrina parlamentarne suverenosti omejena s članstvom Združenega kraljestva v Evropski uniji. Na podlagi zakona o Evropskih skupnostih iz leta 1972 je pravo Evropske unije del prava Anglije in Walesa (ter Škotske in Severne Irske). Domačo zakonodajo je treba razlagati tako, da je v skladu s pravom EU, kolikor je mogoče.

Zakon o človekovih pravicah iz leta 1998, ki je v pravo Združenega kraljestva vključil Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, daje sodiščem dodatno pristojnost za sodno presojo zakonov parlamenta. Kolikor je to mogoče, je treba domačo zakonodajo razlagati v skladu s pravicami iz Konvencije.

Odločbe sodišč, zlasti pritožbenih sodišč, imajo pomembno vlogo pri razvoju prava. Ne podajajo le avtoritativne razlage zakonodaje, ampak so tudi temelj občega prava, ki izhaja iz odločb sodišč v predhodno zaključenih primerih (tj. sodne prakse).

Splošno načelo glede tega, katere odločbe sodišč so zavezujoče za druga sodišča, je, da posamezno sodišče zavezujejo predhodno izdane odločbe sodišča višje stopnje.

Kar se tiče zadev na področju prava Evropske unije, je **Sodišče Evropske unije** organ najvišje stopnje. Britanski House of Lords je deloval kot vrhovno sodišče Združenega kraljestva, nadomestil pa ga je novo vrhovno sodišče, ki je začelo delovati 1. oktobra 2009. Dotedanji vrhovni sodniki so postali prvi sodniki vrhovnega sodišča, glavni vrhovni sodnik (Senior Law Lord) pa je postal njegov predsednik.

Institucionalni okvir

Institucije, pristojne za sprejemanje predpisov, in postopek odločanja

Primarno zakonodajo sprejema **parlament Združenega kraljestva** v Londonu. Preden lahko **zakonodajni predlog** (znan kot predlog zakona) postane zakon Parlamenta, ga morata potrditi oba doma parlamenta: House of Commons in House of Lords. Naslednje faze potekajo v obeh domovih:

Prva obravnava (uradna predstavitev predloga zakona brez razprave),

Druga obravnava (splošna razprava),

Obravnava v odboru (podrobna proučitev, razprava in spremembe); V spodnjem domu to obravnavo običajno opravi odbor za predloge zakonov (Public Bill Committee),

Faza poročanja (priložnost za dodatne spremembe),

Tretja obravnava (zadnja priložnost za razpravo; amandmaji se lahko vložijo v zgornjem domu).

Po obravnavi predloga zakona v obeh domovih se ta vrne v prvi dom (kjer se je postopek začel), da se obravnavajo amandmaji drugega doma.

Oba domova morata soglašati glede končnega besedila. Med njima lahko pride do več izmenjav, dokler se ne dogovorita o vsaki besedi predloga zakona. ko se to zgodi, se predlog zakona predloži monarhu v kraljevo potrditev (Royal Assent).

Primarno zakonodajo sprejema tudi **narodni zbor za Wales**. **Preden lahko** predlog zakona postane in ga sprejme skupščina, ga mora obravnavati in posredovati skupščina, nato pa jo mora predložiti monarhu. Zakon narodnega zbora je pravni akt, ki velja na vseh območjih Walesa, kjer se uporablja.

Na splošno poteka 4-stopenjski postopek za obravnavo predloga vlade v skupščini:

Faza 1: Zakonodajni odbor (-i) prouči (-jo) splošna načela predlaganega zakona ali ukrepa, narodni zbor nato glasuje o teh splošnih načelih.

Faza 2: Zakonodajni odbor podrobno prouči predlagani zakon ali ukrep in morebitne amandmaje, ki so jih predlagali poslanci narodnega zbora.

Faza 3: Narodni zbor podrobno prouči predlagani zakon ali ukrep in morebitne amandmaje, ki so jih predlagali poslanci narodnega zbora. Predsednik narodnega zbora odloči, katere amandmaje bo narodni zbor obravnaval.

Faza 4: Narodni zbor glasuje o sprejetju končnega besedila predlaganega zakona ali ukrepa.

Ko je zakonodajni postopek končan, se predlog zakona pošlje v podpis monarhu (**Royal Assent**), s čimer postane **zakon**. Ukrepe narodnega zbora za Wales je treba predložiti v odobritev kraljici v Svetu (Queen in Council).

Pravni akt primarne zakonodaje lahko običajno spremeni ali razveljavi samo nov pravni akt primarne zakonodaje. Vendar obstajajo izjeme, v skladu s katerimi se določene spremembe in razveljavitve lahko opravijo s podzakonskim aktom. To velja za izvajanje obveznosti EU ali predpis v okviru zakonodajne reforme, ki zmanjša ali odpravi upravna bremena. Takšne akte pa morata pred izdajo potrditi oba domova parlamenta.

Primarna zakonodaja začne veljati v skladu z **določbami o začetku** veljavnosti, ki so del zakona ali ukrepa. V zakonu ali ukrepu je lahko določen datum začetka njegove veljavnosti. Zakon oziroma ukrep lahko začne veljati takoj ob monarhovem podpisu, na določen datum (običajno vsaj dva meseca po monarhovem podpisu) oziroma na datum, ki ga določi minister ali ministrstvo s podzakonskim aktom (Commencement Order). Posamezne zakonske določbe lahko začnejo veljati na različne datume.

Začetek veljavnosti pravnega akta sekundarne zakonodaje se na splošno določi v aktu samem. Izjemoma se lahko datum začetka veljavnosti objavi v uradnem listu (Londonski uradni list).

Pravne zbirke podatkov

[Legislation.gov.uk](http://legislation.gov.uk), ki ga upravlja Nacionalni arhiv, je uradna domača zakonodaja Združenega kraljestva.

Spletišče legislation.gov.uk omogoča dostop do zakonodaje vseh jurisdikcij Združenega kraljestva (Anglije in Walesa, Škotske ter Severne Irske). Spletišče vsebuje vso zakonodajo od leta 1988 do danes, večino pred letom 1988 v prvotni in revidirani različici, ter obsežno izbiro sekundarne zakonodaje od leta 1948 naprej, kjer ta zakonodaja še velja.

Zadnja posodobitev: 23/10/2019

To je strojno prevedena različica vsebine. Lastnik te strani ne prevzema nikakršne odgovornosti glede kakovosti tega strojno prevedenega besedila.